

omraader rundt omkring i Landet er der endvidere som *faste Korrespondenter* til Tidsskriftet knyttet en Række Erhvervschefer og Erhvervsraadssekretærer i større Købstæder Landet over.

Tidsskriftet fremtræder i en smuk — enkel — Form; paa Grund af overvældende Stofmængde maaske noget sammentrængt. Indholdet er opdelt i tre Hovedgrupper omfattende: *Hovedartikler*, et Afsnit om *Markedstal og Markedstræk* omfattende mindre Undersøgelser af konkrete Markedsforhold i Danmark samt et fyldigt Afsnit: Boganmeldelser med Titlen: *Markedslitteratur*. Hovedartiklerne er i første Nummer skrevet af Lektor Alkjær: *Byernes Oplandsproblemer*, af Lektor Kjeld Bjerke: *Statistikens Anvendelse i Erhvervslivet* og en Artikel om Omkostninger i det moderne Detailsalg af Peter Olufsen.

»Det danske Marked« hilses hermed Velkommen til den store Opgave, der med Professor Max Kjær Hansens egne Ord beskedent er formuleret som denne, »at kunne gøre en beskeden Indsats for Rationalisering af det praktiske Salgsarbejde i Danmark«.

Med den fortræffelige Medarbejderstab og med den initiativrige og utrættelige Udgiver i Spidsen nærer man ingen Tvivl om, at dette Maal baade vil blive naaet og overskredet.

Palle Hansen.

Meyers Vareleksikon (5. Udgave). 1—2. Aschehoug Dansk Forlag. 1941.

Karl Meyer udgav i 1902 et Vareleksikon, der nu har naaet sin femte Udgave. Denne bygger stadigt paa Meyers Tilrettelæggelse, og det er vel naturligt, at en Handelsmand tager Stilling til, om han som praktisk arbejdende Købmand er hjulpen med den traditionelle Form for Varekundskab, som Bogen repræsenterer. At den ikke opfylder Handelsmænds Forventninger kommer ofte til Udtryk, naar en Praktiker gaar til dette Leksikon og forgæves søger den knappe Definition og de praktisk anvendelige Oplysninger. Bogen er udarbejdet af Videnskabsmænd og Teknikere, og det vil derfor ikke forbyse, at det er Laboratorie-Synspunkter og Industrilære, man finder. Naturligvis vil ogsaa disse Forfattere kunne skrive værdifuldt for Købmænd, men Redaktionen maa gøre Specialisterne opmærksom paa, hvad en saadan Bog maa sigte imod, hvis den skal have Værdi for ret forudsætningsløse Praktikere. Man maa være klar over, at kemiske, geografiske, historiske, botaniske og tekniske Oplysninger er af sekundær Betydning — at det er den egentlige Handelsvares Vurdering, især i Sammenligning med Efterligninger og beslægtede Artikler, der interesserer. Værket bør være en klar Vejledning til korrekt Varebetegnelse, hvorfor Begrebsafgrænsningerne bliver noget væsentligt. Det skulde ogsaa gerne gennem Henvisningsord være muligt at finde frem til Opslagsordene; man kan naturligvis ikke forudsætte, at Læseren i Forvejen ved det, han netop søger oplyst.

Dansk Litteratur paa Varekundskabsomraadet er mager, eller maaske snarere spredt, f. Eks. i Materiallæreboøger fra de tekniske Lærestalter. Ordlisten i Meyers Vareleksikon røber, at Redaktionen nærer en Præference for f. Eks. Kemikalier og Apotekervarer, maaske fordi der er en solid

omraader rundt omkring i Landet er der endvidere som *faste Korrespondenter* til Tidsskriftet knyttet en Række Erhvervschefer og Erhvervsraadssekretærer i større Købstæder Landet over.

Tidsskriftet fremtræder i en smuk — enkel — Form; paa Grund af overvældende Stofmængde maaske noget sammentrængt. Indholdet er opdelt i tre Hovedgrupper omfattende: *Hovedartikler*, et Afsnit om *Markedstal og Markedstræk* omfattende mindre Undersøgelser af konkrete Markedsforhold i Danmark samt et fyldigt Afsnit: Boganmeldelser med Titlen: *Markedslitteratur*. Hovedartiklerne er i første Nummer skrevet af Lektor Alkjær: *Byernes Oplandsproblemer*, af Lektor Kjeld Bjerke: *Statistikens Anvendelse i Erhvervslivet* og en Artikel om Omkostninger i det moderne Detailsalg af Peter Olufsen.

»Det danske Marked« hilses hermed Velkommen til den store Opgave, der med Professor Max Kjær Hansens egne Ord beskedent er formuleret som denne, »at kunne gøre en beskeden Indsats for Rationalisering af det praktiske Salgsarbejde i Danmark«.

Med den fortræffelige Medarbejderstab og med den initiativrige og utrættelige Udgiver i Spidsen nærer man ingen Tvivl om, at dette Maal baade vil blive naaet og overskredet.

Palle Hansen.

Meyers Vareleksikon (5. Udgave). 1—2. Aschehoug Dansk Forlag. 1941.

Karl Meyer udgav i 1902 et Vareleksikon, der nu har naaet sin femte Udgave. Denne bygger stadigt paa Meyers Tilrettelæggelse, og det er vel naturligt, at en Handelsmand tager Stilling til, om han som praktisk arbejdende Købmand er hjulpen med den traditionelle Form for Varekundskab, som Bogen repræsenterer. At den ikke opfylder Handelsmænds Forventninger kommer ofte til Udtryk, naar en Praktiker gaar til dette Leksikon og forgæves søger den knappe Definition og de praktisk anvendelige Oplysninger. Bogen er udarbejdet af Videnskabsmænd og Teknikere, og det vil derfor ikke forbausse, at det er Laboratorie-Synspunkter og Industrilære, man finder. Naturligvis vil ogsaa disse Forfattere kunne skrive værdifuldt for Købmænd, men Redaktionen maa gøre Specialisterne opmærksom paa, hvad en saadan Bog maa sigte imod, hvis den skal have Værdi for ret forudsætningsløse Praktikere. Man maa være klar over, at kemiske, geografiske, historiske, botaniske og tekniske Oplysninger er af sekundær Betydning — at det er den egentlige Handelsvares Vurdering, især i Sammenligning med Efterligninger og beslægtede Artikler, der interesserer. Værket bør være en klar Vejledning til korrekt Varebetegnelse, hvorfor Begrebsafgrænsningerne bliver noget væsentligt. Det skulde ogsaa gerne gennem Henvisningsord være muligt at finde frem til Opslagsordene; man kan naturligvis ikke forudsætte, at Læseren i Forvejen ved det, han netop søger oplyst.

Dansk Litteratur paa Varekundskabsomraadet er mager, eller maaske snarere spredt, f. Eks. i Materiallæreboøger fra de tekniske Lærestalter. Ordlisten i Meyers Vareleksikon røber, at Redaktionen nærer en Præference for f. Eks. Kemikalier og Apotekervarer, maaske fordi der er en solid

Faglitteratur at bygge paa, eller fordi det er Omraader, hvor virkelig Fagkundskab er krævet og respekteret og derfor veluddannede Fagfolk til Raadighed. Et Blik i Danmarks Produktions- og Handelsstatistik vil overbevise om, at Omraadet ikke omfatter saa mange vigtige Handelsvarer, at den begrænsede Plads i et alment Vareleksikon skal domineres af disse Varegrupper, som man kan skaffe Oplysning om i megen anden og udførligere Faglitteratur.

Ordlisten røber endvidere, at mange Varegrupper er forbigaaet eller behandlet saa overfladisk, at kun det commercielle Hensyn at have lidt for alle Brancher kan have ledt til Berøring af Emnerne. En Vurdering efter Varernes Betydning i Vareomsætning kan ikke være anlagt, og det maatte dog ogsaa tælle.

Som Dokumentation for denne Bedømmelse er det naturligt, at Anmelderen holder sig til sit Erfaringsomraade: Tekstilvarerne. Raastofferne synes bedst behandlet, skønt man ofte undres, f. Eks. over, at dansk Høravl er uomtalt, naar den for os betydningsløse ægyptiske Produktion er nævnt. Man savner en Vurdering af Raastoffernes Egenskaber, Prisrelation og Forklaring paa flere Fagbetegnelser, f. Eks. Worsted, Botany, som bruges herhjemme i Branchen. Vævning er meget svag, og her fandtes dog danske Kilder at øse af (Geismar, Hannover). Naar man illustrerer opskaaret Fløjl med et Billede af en Imitation, den flonelslignende Duvetine, er det direkte vildledende; ligeledes nævnes Atlas et Sted som Eksempel paa Kiper, hvad det netop ikke er i Henhold til et andet Sted. Efterbehandling er bedst behandlet; men hvorledes skal dog Læseren vide, at Forklaringen paa krølfri Stoffer staar under »Kunststoffer« sammen med Aminoplastprodukter? Mellem de vildledende Oplysninger kan nævnes: Celluld se Kunstuld, som er forklaret som Kaseinuld; Navnet Lanital er ikke nævnt her eller som Henvisningsord, men gemmer sig i Artiklen Kasein.

Et Utal af almindelige Varer søges forgæves; Stikprøver viste nogle af Manglerne: Bygkornsdrejl, Victoria Lawn, Shantung, Harris Tweed, Afghalaine, Milanaisé, Singaline, Opal, Toile de soie, Japon, Limbric, Stivlærred, Alicia, Tobralco, Regatta, Java, Haandklædedrejl, Kasha, Curtain nets, Madras. Strømper er ganske uomtalt og med dem alle Fagord som façonneret, Kilehæl, platteret. Trikotage har ialt faaet en halv intetsigende Spalte, hvorimod en sjælden Specialartikel som Creas har faaet en længere Omtale. Ord, som Fagfolk ønsker forklaret, f. Eks. Italian, Venetian, Tarpauling, trubeniseret, Tops findes heller ikke.

Er der i det hele taget tekstile Færdigvarer? Fra Bogstavet A tager jeg bl. a.: Abrohani, Alençonlærred, Allabattis, Arabascio, Arabias, Aredas, Argentine Croisé, Aures. Har disse Varer overhovedet været kendt i Danmark uden for Meyers Vareleksikon? At de ogsaa fandtes i 1902-Udgaven bør nævnes; Nekrologer dengang havde været fyldestgørende — for Filologer. Eller hvad mener man om en vigtig(?) Handelsvare (1902 = 1941) som: »Burlat eller Kumatsch kaldes turkisrødt? (læs tyrkiskrødt) ensfarvet Bomuldsstof, som laves i de russiske Guvernementer (ophævet 1917) Astrakan og Kasau (læs Kasan)«. For hvem er den Artikel optaget? Er Varen nogensinde solgt i Danmark? Et Leksikon skal være meget omfattende for at beskæftige sig med saa perifære Varer.

De i Bogen omtalte Artikler er meget magert behandlet, naar Forklaringen er korrekt. Men den usagkyndige er ude af Stand til at dømme mellem korrekt og vildledende. Hvorledes kan man et Sted forklare Kunstuld som Kaseinuld, et andet Sted som Kradsuld, uden gensidige Henvisninger. Madapolam forklares modstridende to forskellige Steder. Fra Hessians henvises man til Sækkelærred, hvor Begrebet er sammenfiltret med Baggings og Sackings; Opgaven var netop at afgrænse Begreberne, saa Forskellen blev klar. Nainsook, Klötzel og Brillantine er f. Eks. galt forklaret. Ofte er Fagordet nævnt uden nogen som helst Definition, især i Fællesartikler som Bomulds-, Silke- eller Uldstoffer, Opremsninger af Kvaliteter fra 1902, uden Tilføjelser eller Udeladelser!! Henvisninger mangler i stor Udstrækning; man skal være Fagmand for at vide, hvor Vistra, Viyella, Wienerlærred m. fl. skal søges. »Bomuldsvarer bringes i Handlen $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ og fuldblegede«; det maa være Hørvarer, man tænker paa. Chiné er galt forklaret. Gulvtæpper er ganske utilstrækkeligt behandlet; der er Specialartikel om de udgaaede Brysselertæpper, de almindelige Bouclétæpper er blot nævnt uden Definition. Om Fyldstoffer er Artiklen om Fjer god, men Begreber som couché og schleissede Fjer ikke nævnt. Lama Krøluld findes ikke, skønt Hairlock har fundet Optagelse.

Toldtariffen sover, men man har givet Plads til en forøvrigt god Artikel om Forsendelsesbetingelser, der intet har med Varekundskab at gøre. Derimod er Mønsterbeskyttelse og Patentering uomtalt, skønt det vedkommer Varerne. Hvorfor er de standardiserede Hospitalsvarer ikke nævnt? Man omtaler Hektar (for hvilken Vare?), men ikke en Varevægt som mommé, der benyttes i Silkevarehandelen.

Hvis en Begynder i Faget vilde spørge, om Meyers Vareleksikon er god at faa Forstand af, vilde man være letsindig, om man lod ham bruge det i Haab om, at det sjældent indeholdt, hvad han søgte. Rigtigst er det at fraaade Brugen, da han umuligt kan vide, naar Bogens Oplysninger er vejledende eller det modsatte. Bogen yder ingen Støtte for en Manufakturhandler til Opnaelse af Varekundskab; den repræsenterer desuden en traditionel og gold Opfattelse af Begrebet, der har faaet Praktikere til at vende sig bort fra al litterær Behandling af Emnet, som netop burde være en systematisk Bearbejdning af en Branches Viden, overgivet Efterfølgerne i en tilgængelig Form. Bogen er blottet for Litteraturhenvisninger, der kunde gøre Arbejdet nyttigt for en Fagmand, og de mere end 150 Kapaciteter, der har været Medarbejdere, har ikke signeret deres Artikler. Utvivlsomt findes der udmærkede Artikler om mange Varer, men som Manufakturhandler kan man jo ikke udtale sig om dem.

Man spørger sig selv, om det overhovedet er muligt i et tobinds Leksikon at give værdifuld Vejledning i almindelig Varekundskab, om man ikke bør begrænse sig til at udgive Haandbøger for de enkelte Brancher, udarbejdet for Købmanden og Forbrugere af Specialister, der fra praktisk Gerning ved, hvilke Oplysninger, der har Interesse? Højskolen kunde gøre Udgivelsen af saadanne Bøger til en Opgave, et Arbejde der vilde blive paaskønnet af Praksis, ligesom en konsultativ Virksomhed paa dette Omraade vilde faa vidtrækkende Betydning. Uden Forklejnelse af Højskolens Arbejde kan man jo nok sige, at Omraadet Varekundskab er ganske negligeret af alle højere Handelsskoler.

Poul Stern.